

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: esütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. Egy es szám ára 10 fillér.
Községek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhely az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

Magyarország és a világkiállítás.

A világ azon iskolájában, mely most Párisban megnyílt, Magyarország a magasabb osztályokat látogatja. A világkiállítás magyar csoportja egyike volt ez elsőeknek azok között, melyek a leghamarább nyitak meg és általános a nézet Párisban s a kiállítást látogató idegenek között, hogy a magyarok ez alkalommal derekasan kitétek magukért. A francia sajtó is elismeréssel és dicsérrel emlékezik meg arról, amit produkáltunk. Elismeréssel tartozunk a haza mindazon illetékes faktorainak, a kiknek sikerült kiállításunkat köszönhetjük.

Az erkölcsi siker tehát meg volna már és most várjuk az anyagit. De megjegyezni óhajtjuk, hogy egy kiállítással, legyen az akár helyi érdekű, akár országos, akár világkiállítás, soha olyan anyagi sikert elérni nem lehet, mint erkölcsit. Ez már a dolog természetéből folyik. S ezért ne várjuk mi, hogy azért, mert most a magyar csoport a párisi kiállításon megnyerte a külföld tetszését, annak eredménye a magyar ipar és kereskedelem szemmel látható fellendülése lesz.

Ami anyagi eredményt várhatunk, az abból áll, hogy a külföldnek egy külön és imponáló kiállítás keretében alkalma nyílt megismeri Magyarországot és ez országnak azon képességét, hogy produ-

kálni tud és produktumaival megállja helyét a nagy és művelt nyugati államok versenyében.

Mert, sajnos, 1848. óta, midőn egy véres és hatalmas szabadságharc révén vonta magára Magyarország a külföld rokonszenves figyelmét, egész a párisi világtárlatig nem igen nyílt rá alkalom, hogy mint önálló és izmos, nagy nemzet mutatkozzunk be a külföld előtt. Ausztria mindig gondoskodott róla, hogy háttérbe szoruljunk, midőn a világ figyelmé a monarchia felé fordult. Külügyi képviselőink ellen is gyakori a jogos panasz, hogy a monarchia ezen felének önállóságát nem domborítja ki kellőleg. Valahány világkiállítás volt Párisban eddig Magyarország mindig Ausztriával együtt állított ki és Ausztriának gondja volt rá ilyenkor, hogy Magyarországot csak az a külföldi vegye észre, aki direkt érdeklődik iránta.

Most azonban nem így van. Egy külön hatalmas pavillonban, mely egyike a legtetszetősebbeknek, külön e célra szervezett kormánybiztosság vezetése alatt, mely hivatalos ügyekben egyenesen a francia köztársaság kormányával érintkezett -- készült a magyar csoport. Mi magunk állítottunk ki és mi magunk reprezentálunk.

S így biztosra vesszük, hogy ez a kiállítás végre el fogja oszlatni a külföld azon balvéleményét, melylyel nemzeti

önállóságunkról van. Meggyőződik nemcsak önállóságunkról, de arról is, hogy a nép, mely a Balkán és a művelt nyugat átjáró országutján lakik, hivatást leljesít. A gyűlölködő pánszlávok és dákokórománok és egyéb ellenségei a hazának bizonyára nem fogják most sem elmulasztani, hogy Párisban ártsanak nekünk, de az a remek magyar csoport ott a Szajna partján, ártalmatlanná tesz minden hamis vádaskodást.

Tout Magyarország, a felsőbb tizezer és a középső százezer, Párisba készül a nyáron. Hát csak menjen, aki bírja. A cikk elején a világ iskolájának neveztük a párisi tárlatot. Valóban az is. Rengeteg az, amit ott a külföldi ember tanulhat, iparos, kereskedő, földmivelő, tudós egyaránt. Ahova az egész világ mutatóba hordja mind azt, amit legjobbat és leghasznosabbat alkotni tud, ott többet tanulhat a figyelmes ember hetek alatt, mint idehaza esztendő alatt.

Az a sok ezer magyar, aki a világkiállítás remekszép útjain fog bolyongani, ne higgye, hogy az ő kötelessége pusztán a szórakozás. A haza, mely neki azt a kivételes módot nyújtja, hogy e költséges paszsziót megengedhesse magának, a haza vizontszolgálatot kér. Nem sokat, csak azt, hogy amit Párisban jót és hasznosat láttak és tanultak, idehaza, a saját kisebb-

TÁRGYA.

Kőrösi Csoma Sándor.

— Főolvasás az Akadémiában. —

Ápril 30-án az Akadémiában Kőrösi Csoma Sándor emlékeztétét ünnepelték.

Ebből az alkalomból mi is elmondunk egyet-mást Kőrösi Csoma Sándor, tudományosságunk egyik legnagyobb dicsőségének, megynék nagy nevű szülöttének életéből.

Innen-onnan hatvan esztendeje, hogy meghalt Kőrösi Csoma Sándor a messzi Ázsiában, életének ötvennyolcadik esztendejében, egy pár angol karjai között. Harminczhatodik esztendejében volt, a mikor utra kelt Ázsiába, hogy fölfedezze a magyarok őshazáját, meglelje azt a bölcst, a melyben fajunk ringott. Nyolczvan esztendeje mult 1899. tavaszán, hogy a háromszéki katona család ivadéka zsebében kétszáz forinttal és a nagyszabeni hadtestparancsnok utlevelével, kezében bottal, gyalogszerrel neki indult Konstantinápolynak. Az erdélyi gubernium egyik konziliáriusa, Kenderesy Mihály, ígérte, hogy segítséget fognak utána küldeni. A szegény tanuló kétszáz forinttal, a Kenderesy ígéréssel, bizván „az isteni segedelemben, hazaszeretetében, kiapadhatatlan lelkierejében,” utra kelt, hogy soha vissza ne térjen Magyarországra. Roppant hatalom, lebirhatatlan erő volt ezelőtt nyolczvan esztendővel az akkor támadt, az alig izmosodni kezdő fajszereget. Kazinozy, Horvát István, Vörösmarty,

Széchenyi a nyelv és a faj szerelmétől ittasodtak meg. Kőrösi Csoma ezeknek a nagy és nemes magyaroknak volt kortársa; testvérük talentumban és temperamentumban, mesterük energiában és áldozatkészségben. Ithon a nagyenyedi kollegiumban, a göttingai univerzításon professzorai, Ázsiában azok az angolok, a kik vele ismerkedtek, egybehangzóan azt vallják, hogy különös ember volt. Herepei Ádám professzor történelmi leczkái buzdították arra, hogy kutassa a magyar őshazát. Szenvedelme volt az „idegen nyelvek ismerete, nemzetek történeteinek idő, hely s környü állások szerint való vizsgálata.” „Leirhatatlan az a gyönyörűség”, a mit érez e foglalatosságában „a régiségnek sok titkát fedezvén föl” általa. Hogy mind tulajdon vágyódásomnak eleget tegyek, mind pedig nemzetemhez való háládatosságomát és szeretetemet megmutassam, számba nem vevén a fáradságot, nyughatatlanságot, távol-ságot és veszedelmet, azzal a fáklyával, a melyet Németországban gyujtottam volt meg, elindultam nemzetem eredete megkeresésére. Az ég megáldotta lépéseimet, több rendbeli sor hegyeket, tengereket és miveletlen nemzeteket, egészségemnek logkisebb változása nélkül, sohult semmi veszedelmet nem szenvedvén, már meghaladtam, és a történetek e nagy hazájában már annyira jöttem, hogy már több mint két hónapja Perzsiának rezidenciális városában, Teheránban mulatok s reménységem vagyom, hogy — ha valami nagy szerencsétlenség nem ér — hátha más uton indultam, mint a melyet a közvélekedés javalhatott volna, rövid idő alatt megbizonyithatom, hogy nem helytelen fundamentumon épül ez az én meggyőződésem.”

Annak az évnek az őszén irta Kőrösi Csoma a nagy-onyedi kollegium patrónusainak ezt a levelet, a mely esztendő tavaszán utra indult. Pénze fogyatékán volt, appellált arra az ígérethez, a melylyel utnak indult. „Méltóztassanak e czéлом kivételére illendő segedelemmel lenni; én bizodalmasan ígérem, hogy ebben a megkezdett pályában épp azzal a buzgósággal, a melylyel hazámból kiindultam, tovább futni meg nem szünök; és ha valami szerencsétlenség nem talál, a pénznek vétele után esztendőre odahaza leszek és mindazoknak, valakik nemzetünket becsülik, a legszélesebb kiterjedésben örvendetes relaeziót fogok tenni.”

Nem valószínű, hogy megkapta volna az illendő segedelmet, nem jött haza soha és az örvendetes relaezió is elmaradt örökre. Nem volt pénze a nagyenyedi kollegium patrónusainak, talán kimerának nézték a Kőrösi Csoma törekvését: ki tudná ezt most eldönteni?! Nem is találta meg fajunk bölcsőjét, eredetünk kérdését sem tisztázta és mégis nagy, megbecsülhetetlen kincset hagyott örökségül a tudománynak. A tibeti nyelvet tudományos alapon, tudományos módszerrel ő ismertette először. Irt elméleti és gyakorlati nyelvtant; szerkesztett szótárt, a melynek szókincse negyvenezer szóra tehető; megirta az ország rövid történetét tibeti nyelven, sorozatnak talán nem hosszú, nem is bőséges ez a munkásság; de a viszonyok ismerete föl fogja deríteni, hogy mekkora vállalkozás és milyen heroikus munka gyümölcse az ő irodalmi hagyatéka. Nem volt könnyű föladat eljutni Tibetbe, ebbe a világtól, a természettől, de mesterségesen is elzárt teokratikus államba, a hol gyanuval fogadtak minden,

nagyobb körökben felhasználják és érvényre juttassák.

Különösen szól az iparosoknak, akik maguk látják legtöbb hasznát annak, amit tanulnak. De szól egyúttal mindenkinek, aki idehaza élethivatást tölt be. Nekünk magyaroknak, bármennyire előrehaladtunk is már, nagyon sokat kell tanulnunk, hogy el ne maradjunk.

És most rokonszenves érdeklődéssel kíséri a magyar nemzet világra szóló tárlatát annak a népnek, mely eltévedéseiben és erényeiben is egyaránt nagyszerű. A rokonszenv kölcsönös, a francziák is szeretnek bennünket, amint azt már számos ízben tapasztalhattuk.

Politikai hír.

Ugron Gábor felmentése.

A képviselő ház összeférhetlenségi bizottsága f. hó 10-én határozott Ugron ügyében s miután ezúttal csupán a zabszállítást vette tárgyalás alá, Ugront felmentette. A határozat következő:

1. A bizottság mindenekelőtt a házszabályok 134. §-nak rendelkezései szerint Ugron Gábor képviselőnek csakis a cs. és kir. hadügyi kormányhatalmával kötött zabszállítási kötelevein alapuló összeférhetlenségi ügyét határozta elbírálandónak.

2. Indokolás. A ház elnöke által áttett bejelentések egyedül a zabügyre vonatkoznak; a házszabályok 134. §-a szerint pedig a bizottság csakis a Ház elnöke által áttett összeférhetlenségi esetet bírálhatja el.

Olay Lajos képviselőnek, mint bejelentőnek, a bizottság előtt tett kérésére beszerzett iratokból kitűnt, hogy azok a Ház elnöke által áttett összeférhetlenségi ügygyel semmi összefüggésben nincsenek.

3. Ugron Gábor országgyűlési képviselőre nézve a cs. és kir. hadügyi kormányhatalmával kötött zabszállítási szerződéseiből kifolyólag összeférhetlenség esete ez idő szerint nem forog fenn, mert ezen szerződések (kötelevek) már megszűntek.

Legsürgősebb teendőink a Székelyföldön.

(Folytatás.)

Az emberi természetben fekszik, hogy előre törekszünk s ez jól van így, mert ez képezi egyesek s egész nemzetek haladásának főfőtelét.

A jobb módu földműveseknél is tapasztalhatjuk ezt a tulajdonságot, hisz napirenden van, hogy ezek taníttatják gyermekeiket s tanítókat, papokat, hivatalnokokat, ügyvédeket, orvosokat stb. neveltetnek belőlük. Gondoljuk csak meg, mennyi természetes erőt hoznak ezek a földművesivadékok az értelmiség körébe.

Ismételtem tehát, hogy a nemzet főnállása érdekében kívánatos a földművesek szervezése. Az egész országban szükséges a szervezkedés, de különösen kiemelem, hogy legsürgősebb feladat a székely földművesek szervezése.

A szervezkedés pedig nem állhat másban, mint hogy a kisgazdákat községenként tömörítsük a községi gazdakörökbe létesítsük.

A gazdakör lenne azon hely, hol a kisgazdák összejárva, gazdaságukban szerzett tapasztalatokat megbeszéljék, s így egymáson kölcsönösen okulva, az egyesek által szerzett tapasztalatok és elért eredmények a többinek is javára szolgálhatnak.

A gazdakörben beszélhetnék meg a kisgazdák mindenféle ügyes-bajos dolgait, itt tárgyalhatnák sórelmeiket, panaszaikat, kívánságaikat,

A gazdakörben szoknának hozzá a kisgazdák saját dolgaikkal többet törődni, itt volna alkalmuk helyzetük javításán önmaguknak fáradozni, itt volna módjukban magukat minden irányban kiképezni s önállóságra szoktatni.

A legelső feladata lenne a gazdaköröknek a mező gazdaság minden ágazatát, jelesül a szemtermelést, az állattenyésztést, tejgazdaságot, szőlőművelést, gyümölcstenyésztést stb. tökéletesíteni és jövedelmezővé tenni.

Ennek a célnak elérésére szolgáltnának a gazdasági olvasmányok terjesztésére, a szakzerű fölolvasások, egyes gazdasági kérdésekben szakértők véleményének kikérése, gazdasági tanfolyamok létesítése, továbbá vetőmag, gépek és tenyészállatoknak közös beszerzése.

Szóval a gazdaköröknek hivatása lenne, minden eszközt és módot felhasználva a gazdák közt, az okszerűbb gazdálkodást terjeszteni.

A gazdakörök útján kellene a szövetkezeti eszmét az ő tisztaságában és teljességében a néppel megismertetni és megkedveltetni, nemkülönben hivatva lennének a gazdakörök a megbecsülhetetlen áldást hozó biztosítási eszmét is terjeszteni.

Ezeken a már magában véve is nagyon fontos gazdasági feladatokon kívül még egyéb nagy és nehéz feladatai is lennének a gazdaköröknek.

A székely népnek egy igen rossz és káros tulajdonsága a pörlekedési hajlam. Szinte hihetetlen, hogy micsoda esőkönyösséggel ragaszkodik a székely valódi vagy vélt jussához. Ennek a makacs-

ságnak az a következtetése, hogy a legesekélyebb különbségek fölmerülésénél azonnal községi bíróhoz, ügyvédhez, szolgabíróhoz, járásbíróhoz futnak, s amellet, hogy haszontalan ügyekkel foglalkoztatják a hatóságokat és bíróságokat, vesztegetik a maguk idejét és pénzét is.

A pörös viszony egyúttal haragos viszonyt is jelent s ha a pör be is fejeződik, a harang nem szűnik meg, hanem tart tovább, sőt átszáll az apáról a fiúra, egyik családról, szomszédokról a másikra. Egy haszontalan pörből akárhányszor a pöröknek egész láncolata keletkezik s a békétlenségnek se hossza se vége.

Ez az ellenségeskedés, gyűlölködés akadályul szolgál az együttműködésnek, megbénít ez minden, a nép javát czélzó törekvést, mert a mit az egyik része a községnek akar, azt a másik csupa daczból, apró féltékenységből, ellenségesindulattal akadályozza.

A székely népnek pörlekedési hajlama igen nagy baj, valóságos csapás ez s valamiképp segíteni kell azon. Bizonyos, hogy ez nobél dolog, mert hisz ez a természet faji tulajdonság s azt könnyen kiirtani nem lehet, gyökörös orvoslás csak igen gondos nevelés mellett várható.

(Folyt. köv.)

Képviselő gyűlés.

Kézdi-Vásárhely város képviselő testülete f. hó 11-én rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgysorozatából a következőket emeljük ki:

1. Polgármester bejelenti, hogy Hegyesi Alajos városi aljegyző meghalt s midőn ezen derék, szorgalmas tisztviselő halálát bejelenti, ajánlja, hogy emléke jegyzőkönyvileg örökíttessék meg. Ezen indítvány egyhangulag elfogadott. Ezzel kapcsolatosan polgármester bejelenti, hogy a mai képviselő gyűlés megtartásáig az aljegyzői állásra Jancsó István irnokot és az ő helyébe Györbíró Gábor díjnokot helyettesítette. A képviselő ezen intézkedést helyeslőleg veszi tudomásul s határozatilag kimondja, hogy tekintettel arra, hogy alig pár hónapi idő választ el az általános tisztújításig, az aljegyzői, illetőleg irnoki állásokat helyettesítés útján tölti be s az aljegyzői állásra Jancsó István irnokot és helyébe Györbíró Gábor díjnokot egyhangulag helyettesíti.

2. A jövő évi esküdtek névjegyzőkének összeállítására Kovács Dániel pénztárnok és Benkő István képviselő küldettek ki.

3. Polgármester bejelenti, hogy a város tulajdonát képező Kecskés Zsiros erdőség fájának kihasználásáért Pálffy Ferencz budapesti ügyvéd és Schwáb György bécsi vállalkozó irásbeli ajánlatot nyújtottak be. Ezen ajánlat szerint nevezettek az összes faanyagért 160 ezer koronát ígértek, mely vételár 10 évi egyenlő részletben lenne fizetendő. A kihasználási idő 20 év, mely után az erdőség ismét a város tulajdonába megy át. A képviselő ezen ajánlatot tudomásul veszi s a tanács mellé Kovács János kereskedő, ifj. Tóth István, Benkő István, Török Sámuel, Ambrus Albert, Czibalmos Ferencz, Dézsi Bálint és Nagy Dénes képviselőket megbizsa, hogy a hivatalból kirendelendő szakértővel a helyszínén a faanyag mennyiségéről szerezzenek meggyőződést, hogy annak alapján az ajánlattevőkkel a további tárgyalások megejthetők legyenek. Egyúttal a képviselő megkeresi a megyei közp. bizottságot, hogy a megejtendő becsléshez a bereczi erdőirt hivatalból kiküldeni kegyeskedjék.

4. Bócz József rendőrkapitány kérései: 200 frt fizetés felemeléseért, az irodai helységen egy ablak nyitására, egy tűzmentes pénzszekrény beszerzéséért és végül a rendőrök létszámának felemeléseért, egyhangulag visszautasították.

5. Örvedetes tudomásul vétetett polgármester azon bejelentése, hogy a kiküldött deputáció átadta Wlassits Gyula vallás- és közokt. miniszternek a város diszpolgári oklevelét, ki a küldöttséget rendkívül szívélyesen fogadta s nem csak az állami iskola felépítésénél felmerült több költség kiutalását ígerte meg, de kilátásba helyezte a főgymnasium fokozatos kibővítését és a polg. leányiskola államosítását is.

6. Felolvasott az „Aerogén gáz Részvénytársaság” ajánlata a közvilágítás elvállalása iránt. A képviselő határozatilag kimondja, hogy

idegent, a hol a kíváncsi idegen könnyen életével lakott, Kőrösinek pedig egyéb és több kellett annál, hogy csak turista módjára átutazza a dalai láma országát. Hozzá kellett férnie Tibet zárjához, a félve őrzött szent könyvekhez, a híres, a még akkor egészen ismeretlen tibeti enciklopediát, a mi mellett Európának leghatalmasabb ismerettára is csak iskolai kézikönyv. A tibeti tudományosság kincsesháza háromszázhusz in folio kötet. Ezt a kincset egy falucsakában, Tibet legzordonabb vidékén, a tenger színe fölött tizedfélezer láb magasságban őrizték. Kőrösi eljutott ide, leszerelte a gyanakvást, mesterül fogadott egy lámát, a ki értette a kis- és nagybetűs írást, a grammatikát, retorikát és dialektikát, ismerte Tibet irodalmát és történelmét egyaránt. E munkája közben egy franczia utazó meglátogatta 1828-ban. „Kánun faluban találtam öt kicsiny, de érdekes viskójában, könyvei között, a legjobb egészségben. A tél ott mindig kegyetlen. Az utolsó télen íróasztalánál ült talpig gyapjruhába burkoltan és dolgozott reggeltől estig tűz nélkül egy pillanatot sem engedve a szórakozásnak. Tápláléka az ottani divatos zsiros tea. A kánun tél zordonsága azonban eltörpül, ha a zantkari telekkel hasonlítjuk össze, a hol Kőrösi egy évet töltött s a hol kilencz négyszög lábnyi szobájában három-négy hónapon át a lámával és szolgálójával el volt zárva, Szobácskájából nem lehetett kimozdulni, akkora volt a hó és a hőmérő rendszerint 10—16 fokon állott zérus alatt. Ott ült Kőrösi ködmönébe burkoltan, kezét ölébe téve és olvasott reggeltől estig tűz nélkül. Mécsése nem volt, éjjel tehát nem olvashatott. Nyoszolja a pusztai föld, oltalma a roppant hideg és viharok ellen négy pusztai fal. A hideg olyan, hogy kezét

alig vehette ki a takaró alól, hogy földiton a könyv lapján. A zantkari klímáról fogalmat adhat az, hogy ott a nyári solstieziom napján nem ritkán hó esik. Ilyen helyzetben negyven ezer tibeti szót gyűjtött és magyarázott. A láma igen tanult férfi, arca állandóan komoly, magatartása méltóságos, külseje zsiros és alázatos. Kőrösi olyan, a minőnek az ó-kori prófétákat főtik, olyan egyszerű, olyan igénytelen, munkáján kívül annyira nem érdekli semmi. Már negyven négy kötetet olvasott át az enciklopediából. Kissé levert, mert elhagyatottnak hiszi magát.”

Halálakor egyik tanulótlarsa a következőkben rajzolta meg Kőrösi szellemi és erkölcsi és fizikai arcképét: „Kőrösit ama ritka szerencsés ember közt számolom, a kire soha senkit panaszkodni nem hallottam; valamint azt sem, hogy ő valaha valakire panaszkodott volna. Középtermetű volt, inkább a szárazok, mint az izmosak, inkább a gyöngék, mint az erősek közé számítható; mind a mellett mégis állandó egészségű. A munkát és a fáradságot a bámulásig győzte. Mindezt köszönhetette mértéktelen és tiszta életének. Arca barna, inkább hosszú, mint kerek; szeméből bizonyos esőndes és kedves melankólia nézett ki. Kevés, de igen nyájas beszédű vala. Öltözetében (sinos ugyan, de nagyon egyszerű, kevéssel megelégedő és takarékos, jó gazda különösen, mert a pénzt, a mit a deákok tanítás által szoktak szerezni oly gondosan megtudta gyűjteni, hogy egyike volt a legpénzesebb ifjakkal a kollegiumban. Csakis ilyen fanatikus anakórta lélek vállalkozhatott a Kőrösi missiójára a kit sem a gyönyör, sem a hírság nem csábított, az egy becsületes hírneven kívül.

nem idegenkedik az új világítás beállítása iránt s minden kötelezettség vállalása nélkül megengedi, hogy a részvénytársaság saját költségén kísérletet tegyen s azt a város közönségének bemutathassa.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök a közgyűlést bezárja.

Lovattenyésztő közönség figyelmébe!

Köztudomásra hozom, hogy a vármegyei gazdasági bizottság Kálnokon Kedő Dániel tagján létesített csikólegelőt, a f. évben is fontartja és a lovtenyésztő közönség rendelkezésére bocsátja.

Előző években elért kedvező eredmény s különösen azon tény következtében, hogy a legelőn elhelyezett 3 éves csikók 33 %-a szám szerint annyi, mint az egész törvényhatóság területéről katonai ezélra a bilaki katonai csikótelep részére meglett vásárolva, indították a bizottságot, hogy a legelőt a szükséghez mérten kibővítsék, több csikó befogadására alkalmassá tegyék.

A bizottság törekedni fog, hogy hasonlóan a múlt évihez a f. évben is valamelyik katonai loávató bizottság tekintse meg a legelőt s eszközöljön bevételeket.

Felhívom mindazokat, kik ezen legelőre csikót óhajtanak adni, ezen szándékukat, a legelőre adandó csikók száma, nem é korának megjelölésével, folyó hó 15-ig hozzák Kesse Lajos járási állatorvos (lakik Sepsiszentgyörgyön) tudomására.

A bejelentés a f. évi díj fizetésére köteles kivéve, ha bejelentett csikó a felvételnél visszautasított.

Bejelentő elfogadja és aláveti magát ezen felhívásban közzétett szabályoknak.

A csikók felvétele a bejelentések sorrendje szerint fog történni.

A legelőre 2—3 éves kanca és herélt csikók vétetnek fel. Négy évesek nem, 1 évesek fejlettségükre való tekintettel kivételosen fogadtatnak el.

Ménecikók és csikós kanczák a legelőről ki vannak zárva.

A csikók fel- és átvétele folyó hó 19-én d. e. 9 órakor a helyszínén egy bizottság és állatorvos által való megvizsgálás és becsü után fog történni; a mely becsü fog esetleges kártérítés esetén irányadóul szolgálni.

Állatorvosi szemle nélkül soha egyetlen csikó sem vehető fel a legelőre.

Csak is egészséges csikók vehetők fel.

A f. évi legeltetési idény f. hó 19-től f. évi október hó később meghatározandó napjáig fog tartani.

Összel az elvitel idejéről a csikó tulajdonosok levélben lesznek értesítve.

A csikók részére szükséges legelőről, vizről, sóról, esős zord idő esetére fedett helyről, póttakarmányozásról, állatorvosi felügyelet, felelős pásztorkodás és esetleges gyógykezelésről gondoskodva van.

Azon esetben, ha valamelyik csikó a legeltetési idény alatt gyógykezelést igényelne a gyógyszer árát tulajdonos a csikó átvételekor megteríteni köteles.

A gyógykezelés díjtalan.

Egy csikó legeltetés díja az egész legeltetési idényre 24 korona; melynek fele a legelőre hozataikor; másik fele elvitelkor fizetendő.

Megjegyzem, hogy kis, 20 kat. holdnál nem nagyobb, birtoku tenyésztőktől néhány darab csikó díjmentesen fog a legelőre felvétetni. Mivel ezen kedvezmény által is a lovtenyésztés emelése van czélozva, ilyen kedvezmény csupán jó formájú hibátlan csikóra nyújtható.

A legeltetési díj az átvett csikó után egész idényre fizetendő tekintet nélkül, hogy a bejelentő igénybe veszi-e egész évi legeltetési jogát.

Időközben elvitt csikó mással pótolható.

Minden tulajdonos a legelőn levő csikóját bármikor megtekintheti s esetleg észrevételeit levél útján előírott elnökség tudomására hozhatja.

Háromszék vármegye gazdasági bizottsága nevében S.-Szentgyörgyön, 1900. évi május 3-án.

Potsa József,
főispán, elnök.

Felhívás az iparosokhoz.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter ur öngyméltósága kilátásba helyezte a folyó év nyárára a Székelyföld meglátogatását, azzal a bevallott czéllal, hogy közvetlenül ismerni és tanulmányozni akarja a székelyföldi közgazdasági viszonyokat. Nyilvánvaló dolog, hogy az egész Székelyföld lakossága örömmel és bizalommal tekint e látogatás elé s különösen az érdekelt ipari és kereskedelmi tényezők kótszeresen érzik fontosságát. A legelső tenni való azonban, hogy az a kép, mit a Székelyföldről a miniszter elé tárunk, legyen egész, legyen hű és hozzáférhető. Ezt pedig így legezészerűbben egy kiállítás keretében mutathatjuk be.

A székelyföldi iparmuzeum felügyelő-bizottsága vállalkozott arra a feladatra, hogy ez alkalomra a muzeum csarnokába a székelyföldről összegyűjti a fontosabb nyersterményeket, továbbá azon gyári — kézmű és házi ipari czikkeket, melyek kereskedelmi forgalom tárgyát képezik, vagy pedig jellemzően tüntetik fel székely ipar állapotát.

Kiállíthatnak tehát Marostorda—Csik—Háromszék és Udvarhely megyék területéről gyárosok, kereskedők, iparosok, bánya és ásványvitulajdonosok stb.

A kiállításban való részvétel díjmentes. Szegény kisiparosok és háziiparosok fuvar költségei rendkívüli és különösen indokolt esetekben visszatérítenek.

A kedvezményes szállítás engedélyezése iránt egyébként a rendező bizottság immár lépéseket tett.

A kiállítási tárgyak kívánatra eladának.

Ezeknek előre bocsátása mellett kérjük a t. ezimtet, hogy tekintettel az idő rövidségére legkésőbb 8 nap alatt nyilatkozzon sziveskedjék: szándékszik-e a székely kiállításban részt venni, s körülbelül mekkora területet igényel.

A magunk részéről megvagyunk győződve, hogy amennyiben a t. ezimendek érdekében áll, hogy ez a bemutatkozás teljes legyen, készítményeivel nem fog elmaradni. Mi minden lehető elfogunk követni, hogy t. ezimnek kiállítása is méltó figyelemben részesüljön s általában a székely iparfejlesztés tekintetében megnyilatkozó buzgó törekvése lehetőleg érvényesüljön.

A kiállítás részletes programját és a bejelentési ívet becses válaszában vétele után küldeni fogjuk.

Marosvásárhelyt, 1900. május 7-én a rendező bizottság.

Tauszik B. Hugó,
kir. tanácsos, elnök.

László Gyula,
titkár.

Ujdonságok.

— **Kinevezés.** Az erdélyi róm. kath. püspök Solyom Géza mikóujfalusi plébánost gelencei plébánossá nevezte ki. Örömmünkre szolgál, hogy az egyházközség által választott 3 jelölt közül a püspök választása ezen kitünő, dérek papra esett. Gelence községnek gratulálhatunk az ő új plébánosához!

— **Időjárásunk.** A fagyos szentek ugyancsak kimutatták a foguk fehérjét, bőséges havat hozván nekünk. Szombaton köszöntött be a három közül az első szent, Pongrácz ur s nyomában hideg északkeleti szelekkel megjött a hó s ennek következtében a hőmérő higánya szombaton reggelre 1 C. fok melegre szállt le. Tehát fagy nem volt, de félt, hogy ez vasárnapra virradólag be fog következni, mi az épen virágzóban levő gyümölcsfák egész termését tönkre teheti s a mezei terményekben is nagy kárt okozhat.

— **A kézdi-vásárhelyi műkedvelő egyesület** múlt vasárnap tartotta meg évi rendes közgyűlését, melyben egyuttal újra alakulása felett is határozott. Az egyesület eddigi elnöke Molnár Józsiás volt, kinek vezetése alatt kezdetben az egyesület némi eredményeket ért el, azonban utóbbi időkben már a végelgyengülés jelei kezdettek mutatkozni. Ezért szükség volt e en jóra való egyesületet új alapokra helyezni. Első sorban új tisztviselői kar

állíttatott be. Elnök lett Dobay János főjegyző, lapunk szerkesztője. Al-elnök maradt Jancsó Géza, titkárnak választottak Vinternitz Ödön és Czimbalmos Ferencz, pénztáros lett Málnási Kristóf, ellenőr Czirmay Zoltán, jegyző maradt Greising József, gazda maradt Jánovits Sándor, kornagy Pénzes Imre, rendezők Nagy Gerő, Rácz N. János. Ezen kívül választott egy 20 tagu választmány is. Az egyesület elhatározta, hogy pünkösöd másod napján majális rendez s a jövő ős folyamán megkezdí előadásait.

— **Utazó tanulók.** E hó végén egy csapat nagyenyedi diák érkezik K.-Vásárhelyre, kik tanáraik vezetése mellett, nagyobb körutat tesznek. Tekintettel azon körülményre, hogy az utazó diákok rendszeren sok pénz felett nem rendelkeznek, egy néhány lelkes ember azon faradozik, hogy a tanulóknak és tanároknak itt K.-Vásárhelyt ingyenes ellátást és szállást szerezzenek magán házaknál. Midőn erről elismeréssel emlékezünk meg, egyuttal a közönség szives figyelmébe ajánljuk a szállást kérő urakat. Megjegyezzük, hogy a tanulók 30-an érkeznek K.-Vásárhelyre s másnap már a bálványosfüredi fürdőre tovább utaznak.

— **Születésnap.** Folyó hó 14-én tölti be vármegyénk főispánja hatvanegyedik életévét s ez a nap ünnepe lesz ismét Háromszék vármegyének. Családi boldog napja a vármegye lakosságának, nagyoknak, kicsinyeknek. Ennek a szép ünnepnek hangulatát emelni és emlékét minél maradandóbbá tenni a kitünő székely főispán iránt érzett tisztelet és kegyelet minden jeleivel készü elhalmozni. Egyik legszebb részlete lesz a születésnap ünnepségnek, az az estély, melyet a sepsiszentgyörgyi nőegylet választmányja rendez hétfőn este. Ennek a derék nőegyesületnek, mely annyiszor bontott már lobogót emberbaráti és közművelődési intézményeink érdekében, hatolykai Potsa József v. b. t. t. főispán tiszteletbeli elnöke s azok a mozgalmak, melyek társas életünk emelését czélozzák, bizony nagymértékben vármegyénk főispánja nevével vannak kapcsolatban, a nőegylet áldásteljes munkakörében is. A rendező bizottság ezt az estélyt arra szánja, hogy városunk és vármegyénk közönségének alkalma nyíljon ezen a napon is kifejezést adni elévülhetetlen hálájának és szeretetének.

— **Utjavítás.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a héjjasfalva-csikgyimesi állami közut 40.640 41.500 szakaszán tervezett hengerléshez szükséges kötőanyag beszerzését 372 korona 66 fillér összeg erejéig engedélyezvén. A fentemlített szállítás foganatosításának biztosítása czéljából az 1900. évi május hó 22-ik napjának d. e. 10 óráján kezdve a székelyudvarhelyi m. kir. állam építészeti hivatal helyiségében az érdeklők tájékozást szerezhetnek.

— **Számos sorsjegy-vásárló** előtt ismeretlen azon körülmény, hogy ki nem fizetett, vagy elveszett sorsjegyek után — mert ilyenek is könnyen forgalomba hozhatók — a nyeremény-összegek nem folyósíttatnak. A Feleki József czóg részéről, melynek mai hirdetését különös figyelemben ajánljuk, e tekintetben elismerésre méltó intézkedés történt, mi által mindenki a legmesszebb menő biztonságot találja.

Hirdetések.

Hirdetmény.

Kézdivásárhelyt, Zsigmond téren fekvő, a Szabó Albert tulajdonát képező emeletes ház mellék épületeivel együtt eladó. Továbbá a kézdipolyáni „Venus“-forrás még 12 évi bérlete a felszerelvények megtérítése fejében is átadandó. Bővebben Szabó Albert tulajdonossal értekezhetni.

(57 2.—3.)

Háromszékvármegye Alispánját l.

Sz. 8804—1900.

Pályázati hirdetmény.

Háromszékvármegye közönsége által a m. kir. honvéd hadapród-iskolánál létesített alapítványos helyek egyike az alapító oklevél IX. pontja szerint az 1897-ik évi XXIII. törvényezikk értelmében szervezett honvéd hadapród-iskolák I. évfolyamában az 1900—1901. tanév kezdetén betöltendő lesz.

I.

Felvételi feltételek:

1. A pályázó magyar állampolgársága;

igazolandó a törvényhatóság vagy a járási tisztviselő által kiállított honossági bizonyítvánnyal, a melyben a községi illetőség is kitéendő.

2. A pályázó testi alkalmassága a katonai nevelésre;

igazolandó valamely honvéd vagy közös hadseregbeli (haditengerészeti) tényleges állománybeli orvos által szabályszerűen kiállított orvosi véleménynyel; a beoltás pedig — a mennyiben azt az orvosi vélemény nem igazolná — külön himlőtöltési bizonyítvánnyal.

3. A megkívánt előismeretek, vagyis valamely középiskola (gymnasium, reáliskola, magyarországi polgári iskola, a fiúmei községi polgári iskola) négy alsó osztályának legalább „elégéses“ eredménynyel történt elvégzése;

ezen előismeretek igazolandók az elmult iskolai év végbizonyítványával és a folyó iskolai év I., II. tanidőszakának iskolai értesítőjével, továbbá legalább „elégéses“ eredménynyel letett felvételi vizsga által.

A latin vagy görög nyelvből nyert „elégéses“ osztályzatok figyelembe nem vétetnek.

4. Kifogástalan erkölcsi magaviselet:

igazolandó erkölcsi bizonyítvánnyal, azonban csak akkor, ha az iskolai bizonyítványban a kifogástalan erkölcsi magaviselethez vonatkozó adat nem foglaltatnék, vagy ha a belépés nem közvetlenül valamely nyilvános iskolából történnék.

5. A betöltött legkisebb és a túl nem haladott legmagasabb életkor, vagyis az elért 14-ik és a túl nem haladott 16-ik életév, a mely megállapított életkor a felvételi év szeptember 1-ére vonatkozik.

Ezen életkor keresztlevélyel vagy születési bizonyítvánnyal igazolandó.

Az alapítványos helyekre pályázott részéről ezen kívül:

6. Igazolása annak, hogy a pályázó az alapító oklevélben foglalt különös feltételeknek is megfelel.

II.

Pályázati folyamodványok a pályázók hozzátartozói (az atya, gyám, anya) által folyó évi július hó 15-ig Háromszékvármegye alispánjához nyújtandók be.

Miután azonban az említett pályázók felvétele biztos kilátásba nem helyezhető, a szülők gondoskodjanak, hogy fiaik a felvételi vizsgára be nem idéztetésük esetében a polgári tanintézetekben, tanulmányaik folytat-

hatása ezéjából kellő időben beiratassanak.

Tekintettel arra, hogy a honvéd hadapród-iskolákban a tanév később kezdődik, mint a polgári középiskolákban, a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur elrendelte, hogy azon tanulók, kik a honvéd hadapród-iskolákba leendő felvételért folyamodtak, felvételük eldőlőig, vagyis szeptember 20-ig felvételi (beiratási) és tandíj fizetése nélkül látogathatják a rendelkezése és vezetése alatt álló középiskolákban, valamint az állami és községi polgári fiúiskolákban a lezárókat. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur egyuttal felszólította az egyházi főhatóságokat is, hogy ezen kedvezményt a főhatóságuk alatt álló középiskolákra szintén terjesszék ki.

Minden pályázó, közvetlenül az illető intézetbe való beérkezése után, testi alkalmassága tekintetében megvizsgáltatik.

A testileg alkalmatlanoknak talált pályázók hozzátartozóiknak azonnal visszaadatnak, a testileg alkalmasoknak minősítettek pedig felvételi vizsgát tesznek, a melynél a hozzátartozók is jelen lehetnek.

A felvételi vizsga magyar nyelven teendő le, melyet a pályázóknak oly mérvben kell tudniok, hogy az eredmény teljes oktatás lehetősége e tekintetben biztosítva legyen.

S.-Szt.-György, 1900. április 26-án.

Szentiványi Miklós,

alispán.

(51. 3—3.)

Háromszékvármegye Alispánja.

8757. szám 1900.

Pályázati hirdetés.

Háromszékvármegye törvényhatóságánál S.-Szt.-György székhelylyel rendszeresített sepsi járási főszolgabírói állás, a főszolgabírónak a mult év őszi rendes közgyűlésén vármegyei főjegyzővé történt megválasztása, továbbá a vármegye árvaszékénél az egyik ülnöki állás elhalálozás következtében megüresedvén, ezen tisztviselői állások a f. év június havában megtartandó rendes tavaszi közgyűlésen választás által lesznek betöltendőek, úgy szintén az ezek betöltésével netalán megüresedendő tisztviselői állások is.

A sepsi járási főszolgabíró javadalmazása 2400 korona fizetés, 600 korona lakber, 400 korona irodai átalány és 600 korona utazási átalány.

Az árvaszéki ülnök javadalmazása: 2200 korona fizetés 500 korona lakber.

Felhívom mindazokat, a kik az említett állások valamelyikét magyarnyi óhajtták, miszerint az 1883. évi I. t.-cz. 1. és 3. §§-aiban és az 1877. évi XX. t.-cz. 180. §-ában előirt minősítettséget, netalán eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt szabályszerűen bélyegzett pályázati folyamodásukat f. évi június hó 10-ig bezárólag Háromszékvármegye főispánja hatálykai Potsa József cs. és kir. valóságos belső titkos tanácsos és kamarás ur ó nagyméltóságához annál is inkább nyujtsák be, mivel a határidőn túl beadandó pályázatok nem fognak tekintetbe vétetni.

S.-Szt.-György, 1900. évi május 1-én.

Szentiványi Miklós,

alispán.

(52. 2—2)

A „Kovásznai Fürdő részvénytársaság“

X. évi

RENDES KÖZGYŰLÉSE

1900. május hó 27-én d. e. 10 órakor **Kovásznán** a Deák Imre-féle szinkörben fog megtartatni, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

A gyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése 1899 évről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az igazgatóság és f. ü. bizottságnak felmentvény megadása.
4. Sümegh Ignác helyett egy igazgató választása.
5. Indítványok.

Kovásznán, 1900. május 11-én.

Potsa József,

elnök.

(59. 1—2.)

LEGSZERENCSESEBB

és legjobb beszerzési forrás

Magyar osztálysorsjegyekre.

Hogy ügyfeleimet minden irányban kielégíthessem,

 csak oly eredeti sorsjegyeket

adok el hivatalos áron, melyek egyuttal a

PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

Váltóüzletének

Részvénytőke: 30 millió K. — Tartalék: 25 millió K.

nyugtatónyozásával és czimnyomásával is el vannak látva. Ennélfogva a rendes és előzékeny lebonyolításra nézve a legmesszebbmenő biztosságot nyujtom

A legtöbb nyeremény

mindig ezen intézet osztálysorsjegyeire esett. Nyerő-sorsjegyek kifizetés végett a nevezett intézetnek közvetlenül is beküldhetőek és azok folyósítása bármely összegben azonnal huzás után megtörténik.

A magy. kir. szab. osztálysorsjáték

a legjobb a világon,

mely még a porosz sorsjátékot is felülmúlja. 100.000 sor-jegy közül 50.000 darab, vagyis a fele kisorsoltatik. Hat egymás után következő osztályban

13 millió és 160.000 korona

készpénzben kerül sorsolás alá. A főnyeremény szerencsés esetben egy millió korona. Minthogy az első osztály huzásai

már folyó évi május 17. és 18-án

megejtetnek és készletem a nagy kereslet folytán csakhamar kimerül, kérem a megrendeléseket *mielőbb*.

Az I. osztályu eredeti sorsjegyek árai:

1 egész sorsjegy K. 12.— | 1 negyed sorsjegy K. 3.—
1 fél sorsjegy K. 6.— | 1 nyolczad „ K. 1.50

Játékterveket és huzási lajstromokat pontosan küldök.

MAGYAR
FELEKI JÓZSEF OSZTÁLYSORSJEGY
ELÁRUSÍTÓ.

(58. 2—2.)

Budapest, IX. Üllői-ut. 21-sz.

Háromszékmegye Karatna községében egy belső telek a rajta levő kőház, istálló és mellék épületeivel, szép gyümölcsössel — továbbá 24—25 hold tűzi és épület fának való erdőséggel együtt, szabad kézből örök áron eladó.

Tudakozódhatni **Zayzon Lázár** ügyvéd urnál. K.-Vásárhelytt. (55. 2—2)